

let faar sig selv til at tro. I Begyndelsen vil den sikkert nærmest virke ved Nyhedens Interesse. Den vil fængsle nogle unge Piger ved sin mærkelig dragende Kraft, den vil mere andre som Kuriositet, og alt i alt vil den efterhaanden erobre sig selv en saadan Plads, at den ikke kan fjærnes af Skolen igen. Er den først naaet saa vidt, begynder den at omforme et og andet i Skolen aldeles umærkelig, den sætter da Dag for Dag sine smaa Mærker, som ikke atter udslettes, den fører ligesom en ny Aand og Tone ind i alt, det er noget rationelt, der baner sig Vej til Skolens Hjærte og smitter de øvrige Fag.

Sløjdens Princip er af en saadan Beskaffenhed, at det vil gennemsyre Skolens øvrige Fag, idet det begynder med Tegning, som staar Sløjden nærmest, og som denne derfor meget hurtig vil knytte direkte til sig. Selvfølgelig kommer her først en Kamp med den vanemæssige Tegneundervisning; thi det hører jo ogsaa med til en velopdragen ung Piges Uddannelse, at kunne tegne »smukke Ting«, og nu kommer Sløjdtegningen, Arbejdstegningen med sin rationelle Metode, og stiller Fordring om at se nøjagtig paa en Ting, om noget saa prosaisk som at maale rigtig med Tommestokken osv. Men det er ogsaa en Tegneundervisning, man kan lægge en ganske anden planmæssig Fremgangsmaade ind i og derved gøre den mere levende og interessant for Eleverne, fordi disse paa ethvert Trin kan komme til at staa forstaaende der overfor. Af personlig Erfaring ved jeg, at den, der i nogle Aar har beskæftiget sig med Arbejdstegning, har faaet sin Iagttagelsessans langt fyldigere og skarpere udviklet end den, der kun har faaet den almindelige skolemæssige Uddannelse. Men jeg tror, at det vilde være urigtig strax at indføre en saadan Tegneundervisning, førend Sløjden har banet dens Vej og paavist dens Nytte og ligefremme Nødvendighed ved selve Sløjdundervisningen.

Hvad Indvirkning vil imidlertid Sløjden faa paa selve Pigerne? Vil den hjælpe til at skaffe os disse noget dygtigere og selvstændigere? Ja uden Tvivl; thi den Evne, Sløjden allermest af alle vil have frem, er jo netop Selvtænkningen, og fremfor alt er dens Maal at skabe Mennesker, der baade vil og kan hjælpe sig selv. Naar vi forøvrigt undtager disse Sløjdens Hovedopgaver, som er og maa blive fælles for alle, saa vil den ellers sikkert virke helt forskellig i Almue-skolen og den højere Pigeskole. I hin vil Sløjden først og fremmest lære Pigerne at bruge deres Kræfter paa hidtil fremmede Omraader, den vil vise dem, at de rigtig godt formaa at gøre Fyldest paa et Virkefelt, som hører til dem, der indtil de sidste Tider har været Mændene forbeholdt som ubetinget mandlige. De Skranker, der har holdt Pigerne borte fra disse, vil Sløjden nemt nedbryde, naar den faar Indpas hos

Almuens Døtre; thi den vil bibringe dem den Tro og Tillid til deres Kræfter og Evner, som de hidtil har savnet, og er de først i Snedkerværkstedet, saa er der kun et Skridt til Smedjen, og den Smule Reform af Klædedragten, der maa til, før de kan komme rigtig til Vejrs som Murere og Tømrere, er kun en Biting, naar først Troen paa, at Vejen kan brydes, og Lysten til at forsøge derpaa, er vakt, og det vil og maa Sløjden kunne gøre. Maaske er vi her paa Vejen til at frelse de mange Ofre, der gaa til Grunde i Fabrikerne eller i Systuernes kvælende og udsugende Favntag, som i det hele taget den fattige Pige ved Sløjden kan hæve sig i Kraft af det videre Syn, der gives hende, til en selvstændigere Stilling i Samfundet, uden at hun for at tjene sit Brød absolut behøver at være henvist til Tjenestepigegæringen.

I de højere Pigeskoler, hvis Elever vort Samfund kun sjældent sætter i Fabrikerne eller giver haardt Arbejde, vil Sløjdens første gavnlige Virkning være den Respekt, som de smaa Damer strax faar for legemligt Arbejde, og vinder Sløjden først sin faste Plads, saa jager den Afskyen for det grove Arbejde paa Porten, og Haandværkeren, som Damerne fremfor alle er saa tilbøjelig til at betragte som en lavere staaende Person, egentlig kun som en, der nærmest er til for deres Bekvemmelighed, vil komme til at staa anderledes i deres Bevidsthed; røres de end undertiden paa hans Vegne, saa er det næsten altid kun nedladende Ynk, der kommer frem.

Her vil altsaa Sløjden kunne danne Begyndelsen til at omskabe en anden social Mislighed, og den begynder at reformere inde fra og vil saaledes i Tidernes Løb virke varigt. Men før vi se disse Frugter af Sløjden, maa der arbejdes dygtig, ihærdig og længe. I en anden Henseende vil vi derimod komme til at se dens Virkninger omtrent strax og mere direkte. Det er i fysisk Henseende. Som Modvægt mod den evige Stillesiddende vil den være til overordentlig stor Gavn. De unge Piger vil føle det som en sand Vedervægelse og Forfriskning engang imellem at faa rettet Ryggen og kunne strække Lemmerne lidt i Frihed, mere aandsfriske og lette i Sindet vil de vende tilbage efter Timen. Mod Blegsot og slattede Muskler er saadanne Timer langt gavnligere end Lægernes styrkende Piller og Mixturer, og ledes blot Timen paa rette Maade og af en dygtig Lærer, er der ingen Tvivl om, at den almindelige Rygradsskævhed hos mange Damer kan hindres eller hæmmes i sin Udvikling. Og endelig tvinger Sløjden med Magt Korsettet ud af Verden, dette Monstrum, som har krævet saa mange Ofre og vil kræve flere og flere for hver Dag, der gaar, saalænge Legemet skal presses ind i den vedtægtsmæssige Form. Mere end alt andet hjælper det til at sløve og dræbe alt aandeligt Liv og